

شکاف لب و کام

صورت و دهان نوزاد در اولین هفته های بارداری تشکیل میشود. در ده هفته اول سمت چپ و راست صورت و سقف دهان به هم وصل میشوند اگر دو طرف صورت به درستی به یکدیگر متصل نشوند شکافی در لب و در سقف دهان ایجاد میشود این شکاف ها می تواند تنها در یک سمت ، راست یا چپ یا در هر دو طرف باشد

مشکلات این کودکان شامل

- نحوه تغذیه ی آنهاست
- بدلیل وجود ارتباط بین دهان و بینی محتویات دهان بطور مستمر وارد نای و ریه ها شده و باعث عفونت ریه ها میشود
- ورود هوا به معده باعث دل درد می شود
- خروج شیر از بینی باعث ترس والدین است
- ورود شیر به داخل گوش باعث عفونت مکرر گوش کودک میشود

مشکل تغذیه کودک مبتلا به شکاف

لب و کام

کودکی که فقط شکاف لب دارد میتواند از سینه مادر شیر بخورد فقط با توجه به اینکه جهت مکیدن موثر باید لب های شیرخوار بطور کامل دور تا دور هاله ی قهوه ای سینه بچسبد تا قدرت لازم برای مکش شیر را ایجاد کند و بخاطر وجود شکاف لب یک فضای باز بین لب کودک و سینه مادر ایجاد میشود و کودک همراه شیرها می بلعد

مادر باید حین شیر خوردن کودک انگشتش را روی شکاف قرار دهد تا فضای باز پوشانده شود .

کودکی که با شکاف کام متولد میشود به علت شکافی که در سقف دهان ، بین دهان و بینی دارد نمی تواند شیر را از طریق مکیدن پستان مادر دریافت کند. به دلیل اینکه برای مکیدن شیر باید سقف دهان شیرخوار با کمک ماهیچه های کام و زبان مکش ایجاد کند به خاطر این شکاف ، شیر خوار فقط با زبان و بدون کمک سقف دهان عمل مکیدن را انجام میدهد

تغذیه نوزاد با شکاف کام

در بیشتر موارد تغذیه شیرخوار به وسیله شیشه مخصوص که یک نوع آن شیشه هابرمن میباشد توصیه میشود و هدف از کمک به تغذیه کودک این است که مقدار کافی شیر در مدت زمان مناسب بدون بلعیدن زیاد هوا دریافت کند بنابراین اگر کودک قادر به شیر خوردن با شیشه مخصوص هم نباشد ممکن است برای مدت کوتاهی از لوله بینی - معدی (NGT) استفاده شود و شیر با سرنگ مخصوص از طریق این لوله تغذیه شود

در بعضی موارد طبق صلاح دید پزشک پگ (گاستروستومی) گذاشته میشود به این صورت که سوراخی از معده به سطح بدن باز میشود و لوله ای داخل آن قرار دارد که شیر با سرنگ از طریق آن وارد معده شیرخوار میشود

اهمیت تغذیه ی کافی و مناسب شیر خوار به این دلیل است که وزن کودک تا زمان جراحی لب به ۴/۵ کیلوگرم و تا زمان جراحی کام به ۹ کیلوگرم رسیده باشد .

برای بهبود تغذیه کودک با شکاف کام چه

باید کرد؟

ترجیحا شیر خودتان را با رعایت بهداشت با دست یا شیر دوش برقی بدوشید و داخل شیشه شیر مخصوص بریزید فیلتر را روی شیشه قرار دهید سپس سر پستانک را روی شیشه ببندید (استفاده از فیلتر الزامی است)

کودک را به حالت نیمه نشسته و مستقیم در آغوش بگیرید این کار باعث میشود شیر کمتری به داخل بینی کودک یا داخل شکاف بریزد .

سپس با دو انگشت اشاره و شست سر شیشه را فشار دهید تا سر شیشه پر از شیر شود بعد بطری شیر را به صورت کج یعنی شبیه مداد در دست بگیرید

سر شیشه را داخل دهان کودک طوری قرار دهید که سر شیشه به سمت حلق کودک و به سمت پائین باشد

روی سر شیشه سه خط کوچک ، متوسط و بزرگ وجود دارد در زمان شروع تغذیه ابتدا خط کوچک باید زیر بینی کودک باشد تا شیر کمی از سر شیشه وارد دهان کودک شود و به مرور که شیرخوار یاد گرفت که چگونه شیر بخورد و مادر هم به شیردهی مسلط شد خط متوسط و بعد از آن خط بزرگ را برای تغذیه بیشتر کودک انتخاب کنید .

یا من اسمہ دواء و ذکرہ شفاء

راهنمای بیمار

تغذیه کودکان قبل

از جراحی شکاف کام و

لب

کد محتوا: ۴۷۹

<http://www.Alzahra.mui.ac.ir>

تلفن پیام گیر: ۰۳۱-۳۶۲۰۲۰۰۸

ایمیل: a.Salamat@azh.mui.ac.ir

بطور متوسط نوزاد باید در طول روز ۶ تا ۸ بار یعنی هر ۲ ساعت در روز و هر ۳ ساعت در طول شب شیر بخورد

در صورت مشاهده این علائم:

- ✓ تنفس تند
- ✓ ناله بیقراری
- ✓ رنگ پریدگی شدید
- ✓ کبودی یا سیاه شدن
- ✓ کاهش قدرت مکیدن
- ✓ استفراغ مکرر

حتما به پزشک متخصص کودکان مراجعه نمائید.

شیشه هایمرن

نحوه ی دوشیدن شیرمادر را در پمفلت شماره ۱۵۱ مطالعه کنید

تهیه کننده: معصومه اندیش "کارشناس پرستاری"
 منبع: کتاب درسنامه پرستاری کودکان و نوزادان ۲۰۱۵
 مشاور علمی: دکتر محمد هادی رفیعی "فوق تخصص جراحی اطفال و نوزادان"
 بروز رسانی سمیه فریدونی "کارشناس پرستاری"
 طراحی و تدوین: مریم اقتداری "کارشناس آموزش سلامت"
 بروز رسانی فتر آموزش سلامت الزهرا(س) مرداد ۱۳۹۹

همزمان با مکیدن شیرخوار، با انگشت شست و اشاره بطور متناوب سر شیشه را بفشارید تا شیر به داخل دهان کودک ریخته شود دقت کنید که بعد از هر بار فشار دادن سر شیشه به کودک فرصت دهید تا شیر را بلعد و نفس بکشد

حجم شیری که وارد دهان کودک میشود مثل زمانی است که سینه مادر رگ کرده است و شیر خوار باید فرصت قورت دادن شیر را داشته باشد و مادر باید صدای قورت دادن را از گوی شیرخوار بشنود.

ممکن است حین شیر خوردن مقداری از آن از طریق بینی شیر خوار به بیرون بریزد (نگران نباشید) یا هوای زیادی را بلعد که باید هوای بلعیده شده را از طریق دهان تخلیه کند.

بعد از اتمام شیر خوردن کودک بطری و سری پستانک را با آب گرم و مایع ظرفشویی بشویید و بگذارید خشک شود تا میکروب ها در آن رشد نکنند.

بطری و سری پستانک را در آب جوش، مکرر و یو یا ماشین ظرفشویی قرار ندهید

سری پستانک را به دقت از نظر فرسودگی و پارگی بررسی کنید اگر سر پستانک فرم خود را از دست داده و نرم شده یا حالت آدامس پیدا کرده یا ترک دارد آن را دور انداخته و یک سر پستانک جدید بخرید.

مدت زمان تغذیه باید در حدود ۳۰ دقیقه یا کمتر باشد چون تغذیه طولانی تر باعث خستگی نوزاد می شود.

در هفته اول به طور طبیعی نوزاد وزن از دست می دهد ولی کودک شما باید در عرض دو هفته به وزن زمان تولدش برگردد (وزن گیری کودک برای زمان اولین جراحی مهم است) کودک را هر ماه برای پایش قد و وزن به مرکز بهداشت ببرید تا از وزن گیری مناسب شیرخوار مطمئن شوید